Anul XVIII — Sibiiu, Mercuri 5/18 Septemvrie 1901 — Nr. 164

TRIBUNA

ABONAMENTELE
Pentru Sibiiu:
1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.
Pentru monarchie:
1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.
Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERȚIUNILE
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.
Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.
Se prenumără la poste și librării.
Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.
Numeri singuratici à 10 bani se vênd în Sibiiu: la librăria »Tipografiei«, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — In Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat »la loterie«

Solidaritate.

Actul dela 5 l. c. sĕvîrșit în Cluj din partea fruntașilor nostri este de foarte mare însemnătate. In afară de hotărîrile aduse în consfătuire, prin *buna înțelegere*, de care stăpâniți au fost fruntașii, representanții poporului român din Ardeal și Ungaria, s'a pus un nou temeiu *solidarității naționale*.

Situația partidului nostru este foarte gravă. Aceasta cu toții o resimțim, dar' poate mai mult și mai dureros aceia, cari de ani de zile duc, așa zicênd cârma politică a poporului nostru și au încărunțit în lupta pentru înaintarea lui, în lupta pentru recâștigarea drepturilor sale.

Acesti fruntași, adunați în Cluj, statuit-au un frumos esemplu de bună înțelegere, de solidaritate pentru poporul român. Buna înțelegere și solidaritatea sûnt condițiuni esențiale de luptă întotdeuna pentru ori-ce popor, cu atât mai mult pentru un popor apĕsat — dar' acum, în fața alegerilor aceste ni-se impun îndeosebi.

Solidaritatea, decretată între fruntași, își are deja roadele sale; urmările ei binefăcĕtoare încep a eși la iveală. După decretarea solidarității fruntașilor, a urmat imediat *solidaritatea presei noastre naționale*.

Eată prima urmare a actului dela Cluj

Ziarele noastre naționale sûnt una în a soma pe Români, ca sĕ țină la decisiunile conferențelor noastre și sĕ se presente în fața alegerilor în plină solidaritate, observând abstinența.

Eată câteva citații:

»*Gazeta Transilvaniei*« în primul seu de Duminecă, arĕtând, că de ce Românii stau la o parte în politică și accentuând, că adversarii sperează, că ei se vor obosi, se vor desbina și în cele din urmă vor îngenunchia, zice:

»Dar' speranța adversarilor nu se va împlini! Poporul român a început sĕ cunoască mai bine metehnele lor și nu va da crezĕmênt ademenirilor, cari vor sĕ-'l înstrăineze de causa sa sfântă și de conducĕtorii sei firești.

Alegĕtori ori nealegĕtori, Românii mai mult ca ori-și-când trebue sĕ rĕmână credincioși programului și hotărîrilor conferențelor partidului național român«.

»*Tribuna Poporului*« vorbind despre ceea-ce au sĕ facă alegĕtorii români la alegeri, zice:

»Sĕ facă ce se va scrie prin foile, cari mărturisesc programul partidului nostru național, sĕ nu se lase ademeniți de străini *și mai puțin sĕ se lase a fi duși la alegeri ca o turmă de oi*«.

Apoi mai la vale continuă astfel:

»Fruntașii din toate părțile s'au adunat, în ziua de 5 Septemvrie, în Cluj, și s'au sfătuit asupra mijloacelor prin cari partidul național sĕ fie reînchegat și stării de slăbiciune sĕ 'i-se pună capĕt, ca astfel și în vederea alegerilor, lupta sĕ se poarte cu mai multă nădejde de isbândă decât în trecut.

»*Alegĕtorii români sĕ stea deci locului, departe de ori-ce luptă în care străinii zic că-'i duc la bine, dar' de fapt unii și alții domni Unguri vor sĕ-'și facă numai trebșoarele. Sĕ aștepte statul fruntașilor și sĕ-'l urmeze cu sfințenie*«.

»*Drapelul*« în nrul dela 14 l. c. arĕtând cu date, în parte citate și de noi ieri, că și sub Széll se fac la alegeri cele mai mari corupții și că astfel, de alegeri curate nici vorbă nu poate fi, zice:

»Partidul național român, tocmai în vederea acestei »curățenii« a alegerilor a enunțat *pasivitatea electorală pentru dietă și fiecare Român, care se respectă, e dator sĕ observe strict acest conclus al națiunii române*.

Oameni buni, cari de pe amvon și de pe catedră espuneți credincioșilor și școlarilor cât de urîtă e fapta lui Iuda, feriți-vĕ pe voi înșivĕ și poporul în a cărui frunte stați, de a vĕ apropia prin fapte de Iuda vênzĕtorul!«

La acest glas unanim al presei politice-naționale se alătură și foile noastre bisericești-politice.

Astfel »*Unirea*« din Blaj, ocupându-se în ultimul seu numĕr cu alegerile și cu situația, zice:

»Nu e vorbă acum, sĕ discutăm dacă ar fi mai bine sĕ întrăm sau nu în lupta parlamentară, ceea-ce ne preocupă e, că dacă sperăm sĕ ajungem la ceva, *trebue sĕ fim solidari, sĕ ne presentăm înaintea străinilor totdeauna ca un corp tare și bine închegat*, gata a respinge ori-ce atac și încercare de-a ne despărți«.

Ear' mai departe, zicênd, că fruntașii trebue sĕ ție cont de greutatea timpurilor, încheie astfel:

»In același timp e de absolută trebuință, că și poporul cumpĕnind poziția critică în care ne aflăm, *va fi solidar, ținênd la olaltă și lucrând și din a sa putere pentru întărirea situației noastre* în această patrie și pentru înoarcerea ei spre bine«.

Eată ținuta presei noastre: vrednică și la culmea chemării!

Români! Urmați esemplul dat de fruntașii vostri și de presa voastră! Ascultați glasul lor și grijiți a nu vĕ păta, înjosind demnitatea națională.

Sibiiu, 17 Sept. 1901.

HOTĂRIRILE CONSFĂTUIRII DIN CLUJ a fruntașilor, cum sûntem informați, culminează în conclusul, de-a ține strîns la decisiunile conferențelor naționale și astfel față de alegerile dietale în susținerea pasivității.

Publicarea lor a întârziat din cause neatîrnătoare de fruntașii nostri.

Amînat. *Vineri, în 13 l. c. a fost fixată pertractarea procesului dlui G. Novacoviei, pentru agitație în chestia Iancu. Pertractarea însĕ s'a amînat pentru proxima sesiune a curții cu jurați din Cluj, — din causă, că nici acusatului, nici apĕrătorului nu li-s'a înmanuat în regulă citațiile.*

Un pĕcătos național. Când valurile sûnt mari și turburi, scot la iveală lăpĕdăturile aruncate în ele. Valurile electorale scot la iveală pe pĕcătoșii naționali. Azi am primit earăși știrea despre unul. Eată ce ni-se scrie de pe Someș:

Cetitori! Stați și vĕ mirați! Eată un advocat român, deputat la sinodul archidiecesan din Sibiiu, ce apeluri distribue între alegĕtorii români:

»Ilustrul domn Dr. baron Tibor Daniel primind candidatura de ablegat dietal în cercul »Dej« din astă ocasiune vom avè onoare în 17 Septemvrie a. c. (Marți) a primì și saluta în mijlocul nostru la casa subscrisului pe Escelența Sa fostul ministru domnul Baron Ernő Daniel, la care pe prea stimat d-voastră am onoare a vĕ învita.

Dej, la 13 Septemvrie 1901.

Dr. Ioan Farcaș,
advocat.

V'om vedè că până la cât se va ridica numĕrul trădătorilor!!

Observăm, că apelurile sûnt tipărite și un esemplar avem și noi la redacție. Alegĕtori români! Feriți-vĕ a asculta de glasul rătĕcit al domnului Dr. Farkas.

Activiștii dela Orăștie.

Referitor la știrea dată de noi cu acest titlu (în nrul 162), dl Dr. Aurel Muntean ne scrie următoarele:

»Nu este adevĕrat că eu aș fi candidat cu program guvernamental; o astfel de candidare eu nici n'aș primì.

Nici vorbă nu a fost de o astfel de candidare.

Da, dacă guvernul ne împlinește *pretensiunile noastre naționale, bisericești-școlare și economice*, în celelalte apoi *putem merge cu guvernul*, dacă îi aprobăm vederile.

Că dl Dr. Mihu și oamenii sei n'au voit sĕ participe la acea conferire prietenească, e un trist și caracteristic adevĕr; și dacă în mod direct *ori indirect* — prin abstinență — vor împinge carul candidatului guvernamental înainte, nu ne va surprinde; însĕ totuși nu putem crede.

Noi ne vom face datorința, *basată pe sfânta și firma noastră convingere*, fără de a ne interesa personali ori particulari.

Alt mod de scăpare din chaosul actual nu esistă.

Dacă cu ajutorul lui Dumnezeu și al poporului nostru vom reușì, apoi mĕ rog sĕ judecați asupra activității noastre *parlamentare*.

Dr. Aurel Muntean«.

Va se zică ne-am clarificat! Dl Dr. Aurel Muntean, advocat în Orăștie, pășește de candidat la deputățíe, prin urmare *calcă solidaritatea națională*. Declară, că nu are program guvernamental, dar' ce program anume nu spune. Dînsul crede, că dl *Dr. Mihu* și alți mulți buni Români, neparticipând la conventicolul din casele protopopului Domșa, au făcut un »lucru trist și caracteristic«. Știți, că e nostim, d-nul Dr. Muntean! Adecă aceia, cari respectă decisiunile conferențelor naționale, fac lucru trist, ear' aceia cari le calcă — dl Dr. Muntean și soții sei — sûnt corecți!! Noroc numai, că verdictul în causa aceasta îl are poporul românesc, ear' nu dl Dr. Muntean, ca interesat. Și credem, că alegĕtorii români își vor ști face datorința față de dînsul.

In fine dl Dr. Muntean zice, că sĕ așteptăm până-ce va fi ales și atunci sĕ judecăm asupra activității sale parlamentare. Da, da, dle Dr. Muntean, așa a zis odinioară și »feciorul popii din Voila« și — am vĕzut...

Cultură-Literatură-Artă.

(*Considerații generale*).

V.

Istoricul cultural al »Asociațiunii« dela fondarea ei până în present, ne înfățișează în partea lui covîrșitoare o serie lungă și monotonă de verigi din lanțul unui organism puțin însuflețit. Mechanism și earăși mechanism. Administrație și earăși administrație.

Aceeași situație ni-se presentă în cadrele »Asociațiunii«. Aceeași în cadrele speciale ale despărțemintelor sale. Cum e și firesc, acestea 'și-au luat de model organisația dela centru, vieața manifestată de comitetul central. Ear' comitetul central a fost — cu o consecință dureroasă pentru noi — prototipul unui organism eminamente mecanic.

Încercări de-a se introduce o vieață nouă în cadrele »Asociațiunii«, adevĕrata vieață de *idei* și de întreprinderi culturale și literale puse la cale cu muncă serioasă — asemenea încercări s'au făcut de repețite-ori. Doi ani după fondarea »Asociațiunii«, la 1862 — adunarea generală dela Brașov discută chestiunea instituirii a »câtorva secțiuni științifice« și află cu cale sĕ se fondeze deocamdată trei secțiuni: »*filologică*«, »*istorică*« și »*fisiconaturală*«. Timp îndelungat — patrusprĕzece ani — proiectul a rĕmas proiect. Abia la 1874, cu ocasia adunării din Sibiiu, chestiunea se sulevează de nou, în forme mai concrete. Adunarea votează din budgetul seu o sumă specială de 500 florini pentru instituirea »secțiunilor științifice«. Acestea s'au și înființat, după-cum se afirmă în adunarea generală din 1878, la Șimleu, însĕ urme după activitatea lor nu găsim decât la 1880 niște re-

FOIȚA „TRIBUNEI".

Raportul general

al comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« pe anul 1900.

(Urmare).

V. Despărțĕmintele „Asociațiunii".

Societatea noastră a fost întemeiată pentru două scopuri nobile: sĕ cultive literatura românească și sĕ promoveze cultura poporului. Ajungerea acestui din urmă scop s'a crezut a fi mai cu putință prin mijlocirea despărțĕmintelor, cari — fiind mai multe și mărginite la un cerc mai restrins — pot veni mai des în contact cu poporul și pot mai ușor cunoaște trebuințele culturale ale acestuia. Pentru acest motiv organisarea temeinică a despărțĕmintelor a fost obiect de preocupațiune al tuturor comitetelor, cari au stat în fruntea »Asociațiunii«.

Durere însĕ, că toate silințele de până acum nu au fost de ajuns pentru a putè astăzi spune, că activitatea despărțĕmintelor nu mai lasă mult de dorit. Trebue sĕ fim, nu e vorbă, mulțumiți, căci față de trecut sûntem în progres, după-cum am constatat și în raportul nostru trecut. În câteva despărțĕminte se lucră cu plan și cu răbdare, putem zice și cu succes, dar' în multe locuri activitatea se reduce la ținerea unei adunări cercuale, încolo nimic. Ei, și baremi dacă cu ocasiunea acestora s'ar aranja astfel de lucruri, cari sĕ agite spiritele — în înțelesul cultural — timp mai îndelungat. Un concert, o prelegere economică, o esposiție de manufacturi țĕrănești sau de altă natură, înaugurarea unei biblioteci poporale sau distribuirea de cărți scrise pe înțelesul tuturor, sûnt tot atâtea mijloace, cari lasă reminiscențe binefăcĕtoare în inima poporului.

Din toate acestea numai prelegerile publice se cultivă mai estins. Sûnt însĕ adunări cercuale, la cari nici baremi o disertație nu se cetește, ci se mărginesc la cetirea raportului anual și darea unei scurte socoteli. Atât raportul despre activitatea comitetului cercual, cât și ratiociniul cassei sûnt lucruri prevĕzute în statutele »Asociațiunii«; presentarea lor este indispensabilă. Fiind ele însĕ de un conținut mai sec, pertractarea lor sĕ se mărginească la strictul necesar; ear' partea principală a adunării cercuale sĕ residă în prelegeri și festivități culturale, cari sûnt mai atrĕgĕtoare pentru massa poporului și mai potrivite a popularisa »Asociațiunea« și scopurile culturale, representate de ea.

Ce împedecă nu odată reușita adunărilor cercuale, ce împedecă adese participarea mulțimii la adunările noastre culturale, este obiceiul de a încassa taxele în ocasia aceasta. Procedura este — ce e drept — normată în statute și regulamente; dar' înscenarea încasărilor se poate face în așa fel, ca ea sĕ nu fie jignitoare pentru public. Mai practic și mai folositor ar fi, dacă toate categoriile de taxe s'ar încassa înainte de adunarea cercuală și cu această ocasie s'ar raporta numai despre resultatul încassărilor. Felul acesta de procedare s'a probat, s'a dovedit de practic.

Tot aici credem a fi locul a suleva și următoarea chestiune:

Am esperiat, că unele despărțĕminte an de an își țin adunările cercuale sau numai în centrul despărțĕmêntului sau în câteva comune alternativ. Găsim, că este contra interesele lor »Asociațiunii«, înțelegem interesele culturale, ear' nu pe cele materiale, ca despărțĕmêntul sĕ se întrunească tot numai în o comună. Ar fi bine, ca adunările cercuale sĕ se țină pe rînd în toate comunele despărțĕmintelor, fără considerare la resultatele materiale, ci numai scopurile culturale avêndu-se în vedere. E de lipsă deci, ca fiecare despărțĕmênt sĕ-'și facă un plan, dela care sĕ nu se abată decât obvenind motive serioase.

Am ținut sĕ relevăm toate aceste pentru motivul, că nimic nu poate fi mai potrivit pentru arĕtarea defectelor noastre de organisare și procedură decât raportul anual, ce este a se presenta adunării generale. Raportul anual ajunge în mâna tuturor membrilor »Asociațiunii« și astfel toți au ocasiunea a cunoaște ideile, de cari ar trebui sĕ fim conduși, dacă e sĕ progresăm; și astfel toți pot sĕ-'și spună cuvêntul lor pentru îndreptarea neajunsele și pentru introducerea unor lucruri folositoare.

Ne măgulim și de astă dată a crede, că esemplul dat de unele despărțĕminte și cuvintele noastre vor avè efectul dorit, și mișcarea noastră culturală va străbate în toate colțurile locuite de Români și va cuprinde în valurile sale pe toți cei-ce limbă românească grăesc.

Ear' după acestea sĕ ne dați voe a schița pe scurt activitatea despărțĕmintelor.

Dintre 42 despărțĕminte, câte a avut »Asociațiunea« în 1900, au funcționat următoarele:

1. Abrud-Câmpeni; 2. Agnita; 3. Beiuș; 4. Bistrița; 5. Blaj; 6. Bocșa; 7. Brad; 8. Bran; 9. Brașov; 10. Caransebeș; 11. Cluj; 12. Cohalm; 13. Comloș-St.-Micleușu: 14. Dej; 15. St.-Mărtin; 16 Făgăraș; 17. Hațeg; 18. Hida-Huedin; 19. Ludoș; 20. Mediaș; 21. Mociu; 22. Năsĕud; 23. Orade; 24. Orăștie; 25. Oravița; 26. Oșorheiu; 27. Panciova; 28. Reghin; 29. Sătmar; 30. Sebeș: 31. Sĕliște; 32. Sibiiu; 33. Sighișoara; 34. Șimleu; 35. Timișoara; 36. Turda; 37. Treiscaune-Ciuc; 38. Vêrseț.

Nu au funcționat despărțĕmintele: Alba-Iulia, Deva, Lugoj și Zêrnești.

Dela ultima adunare generală încoace s'au reorganisat despărțĕmintele: »Agnita« și »Dej« și s'au înființat din nou: »Bran«, »Dobra«, »Lipova«, »Mercurea« și »Vêrșeț«.

Cu ocasiunea adunărilor cercuale s'au cetit următoarele disertații:

1. »Stupăritul rațional«, de Alexandru Ciura.

2. »Cum s'ar putè îmbunătăți starea materială a poporului român?« de Teodor Bulc.

3. »Urmările beției«, de Dr. Ioan Comșa.

4. »Despre educație«, de Ioan German.

5. Despre grâu și păstrarea sĕminței«, de I. F. Negruțiu.

6. »Despre îmbrățișarea invențiunilor noui, folositoare la economie«, de Stefan Albu.

7. »Despre ținerea și prăsirea vitelor«, de Petru Ieremia.

8. »Despre prăsirea de galițe«, de Demetriu Pruneșiu.

9. »Despre pomărie și sistemele de altoit«, de Stefan Albu.

10. »Despre însemnătatea sălașelor în agronomie«, de Petru Ieremia.

11. »Despre datini bune și datini rele«, de Ioan Budințean.

12. »Despre însemnătatea cruță rii«, de Ioan Budințean.

13. »Îmbunătățirea stării poporului nostru«, de Ioan Lăpĕdat.

14. »Monografia comunei Herman«, de Alexandru Dogariu.

15. »Câteva cuvinte despre pomenile la Români«, de Dr. E. Elefterescu.

16. »Economia rațională«, de Ioan Pop.

17. »Despre industrie și comerciu«, de Ioan Muntean.

18. »Cum s'ar putè îmbunătăți starea materială a poporului nostru?« de Demetriu V. Zah.

censii asupra unor scrieri şi ideea (earăşi numai *ideea* !) fondării unui museu de istorie naturală. Pe urmă, o lungă tăcere urmează şi *comitetul central* pare a-'şi fi uitat cu totul de frumos plănuitele reforme. Vechea organisaţie mechanică bântue de acî înainte mai necruţător ca ori-şi-când. »Asociaţiunea« rămâne sau mai corect zis se desăvîrşeşte... un mare atelier de formalităţi. Mare clădire — fără nici o idee mare culturală sau literară care s'o înlocuiască, să-'i dee vieaţă.

Causele? In prima linie, causa este cea bine cunoscută, atinsă de noi în articolele de mai nainte: *lipsa de personalităţi culturale şi literare în comitetul central.* O regulă nefastă — aceea de-a se alege membri în comitetul central *numai* din Sibiiu — constitue isvorul cel mai fecund al necesităţii *culturale* şi *literare* care se manifestă până la reacţiunea din 1895, cu ocasia campaniei deschise la Blaj de către *generaţia noastră tinără.*

Nu voim să atingem persoana nici unui membru din comitetul central. Recunoaştem, că se găsesc acolo distinşi *financiari*, distinşi *economişti*, apoi *muncitori administrativi*..... Dar' oameni de litere distinşi, personalităţi culturale marcante? Vre-o două-trei...

Ei bine, un asemenea comitet, ce să fi făcut mai mult decât — *administraţie!*

Ideea secţiunilor ştientifice-literare sulevată de nou la 1895, în adunarea din Blaj, ideea escelentă a *bibliotecii poporale* — astea au fost toate resultatul unor *iniţiative particulare* adese-ori prea puţin agreate de unii.

Pe urmă, ştim din *raportul literar anual* al secretarului general, dl Dr. C. Diaconovich — cât de pe dos a eşit frumoasa idee de reformă ridicată la Blaj de către generaţia tinără. A eşit acel raport un făt şi el eminamente şcolastic: o înşirare de observaţii generale repetite în fiecare an, plus o statistică de titluri de cărţi şi de pseudonime din foiletoane.

Dar' »*Enciclopedia Română*«? — ni-se va zice? Aceasta, vom putè răspunde cu toată dreptatea, e redactată *în partea ei bună* de oamani fruntaşi ai culturii şi ai literaturii române, cari nu prea se găsesc în sînul »Asociaţiunii«, fiind cei mai mulţi din regat şi cu care n'are de a face nimic comitetul.

Cinci ani în urma adunării din Blaj, cu ocasia adunării dela Băile-Herculane, comitetul central a presentat în sfîrşit un »*proiect de regulament pentru secţiunile ştientifice-literare*«. Bunăoară cum este, acest făt modern (strîns şi el în cămaşa de forţă a şcolasticismului) a reuşit să determine totuşi constituirea unor secţiuni din oameni distinşi ai vieţii noastre culturale şi literare, pe cari 'i-am fi văzut cu mare bucurie să fi fost de mult aleşi în comitetul central...

Acesti oameni, şi numai ei, sînt chemaţi să reformeze din fundament *vieaţa actuală* a »Asociaţiunii«, ear' mechanismului de administraţie să-'i facă o zi mai curînd prohodul.

In interesul cel mai vital al rostului *cultural* şi *literar* al »Asociaţiunii«, conducerea intelectuală a acesteia trebue lăsată pe mâna secţiunilor noue, ear' comitetului central să 'i-se lasă partea administrativă, pentru care a manifestat totdeauna un talent remarcabil şi un devotament vrednic de toată lauda.

Organisarea serioasă şi mai ales *controlul* despărţămintelor, chestiunile administrative interioare, aranjarea cu planuri studiate a congreselor gener ale, — eată chestiuni de domeniul comitetului central.

Cum să se realiseze însă reformele acestea în sînul »Asociaţiunii«, când regulamentul pentru secţiunile ştientifice-literare, votat anul trecut, le priveşte pe acestea drept organe *subordonate* comitetului central?...

Resolvirea ni-se pare pe cât de simplă, pe atât de necesară: să se modifice acel regulament, în conformitate cu dorinţele în parte manifestate deja ale membrilor din secţiuni. Acestia să nu mai fie consideraţi ca »membri corespondenţi«, subordonaţi oare-cum comitetului central, ci să fie priviţi ca organe de sine stătătoare ale »Asociaţiunii«. *Mişcarea culturală şi literară a acesteia să li-se încredinţeze lor.* Revista »*Transilvania*«, raportul literar anual, iniţiativa întreprinderilor pur culturale şi pur literare le revine logiceşte lor, ear' nu comitetului central.

In acelaşi timp, membrii secţiunilor ştientifice-literare să fie *coordonaţi* comitetului sub ori-ce raport. O eventuală disciplinare a lor să cadă în competenţa adunării generale, după-cum este casul cu comitetul central.

Căci numai asigurându-li-se noue lor organe culturale şi literare mână liberă, autoritate proprie şi neatîrnare de formalităţi şcolastice — *numai* astfel se poate nădăjdui o vieaţă mai *intelectuală* şi mai rodnică a »Asociaţiunii« în viitor.

Ioan Scurtu.

Apelul partidului poporal.

Partidul poporal a ţinut de curînd o conferenţă şi a lansat un apel către popor, subscris de 16 »fosti« deputaţi ai partidului poporal. În acest apel partidul îşi aroagă partea leului la răsturnarea guvernului Bánffy şi a sistemului seu de guvernament, asemenea şi la aducerea legilor salutare mai noue.

Apelul accentuează îndeosebi, că Ungaria fiind stat creştin trebue să-'şi păstreze caracterul creştin. Partidul a pretins uşurarea poporului de debite, dare pentru bursă, asigurarea muncitorilor, părtinirea asociaţiunilor. A cerut apoi reformarea radicală a legii electorale. Aşadar' n'a abusat de încrederea poporului. Nu sînt basate învinuirile aduse contra partidului poporal. Alipirea către constituţie, observarea legilor statului, cinstirea drepturilor şi libertăţilor confesiunilor, scutirea drepturilor catolicilor, dreptatea şi echitatea faţă de poporaţiunea nemaghiară, iubire adevărată faţă de toate clasele sociale ale ţării şi credinţa pusă în provedinţa lui Dumnezeu, acestea — zice apelul — caracterisează partidul poporal.

Programul partidului constă din trei părţi: una de *drept public*, a doua *economică* şi a treia *religioasă.* Programul de drept public stă pe basa pactului din 67, care *asigură statului ungar caracterul naţional şi independenţa legislaţiunii.* Cere în delegaţiuni uşurarea serviciului militar şi micşorarea aruncurilor militare, menţinerea păcii cu puterile străine, pretinde *estinderea dreptului electoral şi votarea după comune*, asigurarea legală a libertăţii de asociare şi întrunire, îndreptarea şi simplificarea administraţiei, în sfîrşit luptă pentru statorirea prin lege, ca nimenea să nu tragă dela erar mai multe lefuri deodată, asemenea cere cea mai strictă cruţare în economia statului, desvoltarea serviciului sanitar şi scutirea autonomiei.

În programul economic partidul poporal ia în apărare asigurarea minimalului de traiu, cere reducerea dărilor, modificarea legii industriale, apărarea poporului contra usurii, scut contra emigrării şi împedecarea emigrărilor stricăcioase.

Programul religios cere în prima linie revisuirea legilor bisericeşti, apoi autonomia catolică, estradarea fundaţiunilor catolice şi păzirea caracterului creştin al universităţii din Budapesta.

»Pesti Napló« în numărul de ieri dă cu socoteala, că apelul, al cărui cuprins 'l-am dat mai sus, nu va avè resultatul dorit, aşa că numărul deputaţilor partidului poporal nu numai că nu va creşte, dar' va fi mai mic ca în trecut.

Revistă esternă.

După moartea lui Mac Kinley.

La depunerea jurământului prin Roosevelt, acesta a declarat, că ţînta lui va fi a continua neschimbat politica urmată de Mac Kinley pentru pacea, înflorirea şi onoarea patriei. În consiliul de ministri, ţinut îndată după depunerea jurământului, a rugat pe ministri să-'şi păstreze portofoliurile, ceeace acestia au şi promis.

Roosevelt va ţinè locul de president până la anul 1905, când vor fi nouele alegeri presidenţiale. După părerea celor ce-'l cunosc pe Roosevelt, acesta este de-a se privì ca comparativul politicei imperialiste, înaugurate de Mac Kinley. Mac Kinley 'şi-a câştigat renume ca economist şi parlamentarian, Roosevelt s'a distins ca soldat în războiul din Cuba. Mac Kinley a fost un spirit fin şi prudent, Roosevelt e plin de temperament. Următorul presidentului ucis trece drept om, care îşi vede idealul în întemeierea dominaţiunii americane peste întreg pământul. El voeşte, ca punctul de greutate al politicei lumii să fie în America, de aceea lucră din toate puterile pentru înmulţirea forţelor militare pe uscat şi pe apă. In felul acesta e posibil, că desvoltarea lucrurilor să iee o întorsătură nouă, şi din punctul acesta de vedere moartea lui Mac Kinley câştigă importanţa unui eveniment menit să producă schimbări în istoria lumii.

Războiul din Africa-de-sud.

»L. N. N.« din Köln a primit o telegramă, în care medicul lui Krüger, Dr. Heymans declară, că Burii se simt aşa de siguri de isbândă, încât nici nu mai doresc intervenţia puterilor, care şi aşa ar fi îndreptată numai în favorul Englezilor.

Cei mai mulţi dintre conducătorii Burilor 'şi-au transcris averile nemişcătoare pe numele străinilor, îndeosebi Francezi şi Olandezi, aşa că nici din confiscarea acestora nu vor putè să tragă Englezii folosul dorit.

Ştiri mărunte.

Ţarul şi Ţarevna au plecat ieri din Kiel înspre Francia.

*

Tatăl lui Czolgosz a plecat la Buffalo, ca să-'l înduplece pe atentator la facerea unei mărturisiri complete.

*

În 13 c. a fost primită misiunea chineză de împăratul Japoniei, căruia 'i-au esprimat regretele pentru uciderea cancelarului ambasadei japoneze din Peking şi mulţumita pentru ajutorul dat la înăbuşirea revoltei Boxerilor.

*

Zilele trecute a fost o luptă între trupele Columbiei şi Venezuelei. Cele dintâiu au fost bătute, armata venezueleană n'a putut culege însă roadele acestei învingeri, fiind siliţi să se retragă din causa lipsei de provisiuni.

*

În Montreal, unde va sosì în curînd moştenitorul tronului englez, au fost arestaţi 50 anarchişti canadieni. Toţi străinii, cari vin din Statele-Unite, sînt aspru supraveghiaţi

Scrisoare deschisă

către Ilustr. Sa Alimpiu Barboloviciu, vicarul Sălagiului.

(Urmare şi fine).

Până acî 'mi-am arătat, Ilustr. dle vicar, îngrijirea, că fondul congrual al preoţimii noastre din Sălagiu cu greu se va putè întemeia aşa, cum e contemplat. Departe să fie însă de mine şi gândul de a abandona ideea măreaţă a Ilustr. Voastre şi de cumva sinodul sub impresia cuvintelor dulci isvorîte din inima bună a Ilustr. Voastre şi convins de argumentele zdrobitoare ce le veţi aduce, va decide înfiinţarea fondului congrual, eu bun bucuros mă voiu pleca şi îmi voiu ţinè de scumpă datorinţă a împlinì deobligamentul recerut faţă de fondul congrual. Dar' să fim niţăl şi cam pesimişti. Oare nu s'ar afla şi preoţi de aceia, cari neîncălzindu-se de ideea aceasta, mai ales prin depărtarea cea mare, care este până la ajungerea scopului, nu se vor supune, nu se vor înscrie de membri şi nu vor contribuì cu ce se cuvine? Ce efect va avè renitenţa lor asupra celor însufleţiţi? Oare nu va fi descuragiatoare, cu atât mai vîrtos că acest fond nu-'i de binefacere. Aici nu vom fi satisfăcuţi prin aceea, că sîntem unul şi altul membru, ci vom cerca, că ceialalţi îşi împlinesc datorinţa ori ba?

Scopul măreţ, inima nobilă a Il. Voastre o am înaintea ochilor, când le pun aceste pe hârtîe şi le dau publicităţii şi când viu cu o modestă *propunere* faţă de înfiinţarea unui fond sălăgian, pentru de a medita şi discuta asupra ei, abstrăgând dela persoana, care o propune.

Noi preoţii dela sate slab, tare slab dotaţi, totuşi mângăiaţi de acele multe bucurîi sufleteşti, cari ni-le dă acest oficiu sfânt, am trăì de pe o zi pe alta şi fără de congruă, dacă nu ar trebuì să ne îngrijim de *creşterea pruncilor nostri.* Apoi creşterea pe la şcoale e tare grea sarcină şi pe ce merge e tot mai costisitoare. Venit modest şi spese mari cu familia: eată causele cari ne fac nouă preoţilor traiul nesuportabil. Ce îngrijare pentru preot, că el nu are avere, ce să lase familiei dacă D-zeu Atotputernicul îl va chema la cele veşnice!

Preoteasa cu orfanii rămâne pe uliţă, avisată a trăì, a-'şi creşte pruncii din pensia anuală din fondurile diecesane, de 80 coroane. Cu durere îmi aduc aminte de mulţi fraţi preoţi, cari având înaintea ochilor această tristă soarte a familiei la casul dacă ar murì, s'au apucat la lucru din greu, lucruri de economie — s'au bolnăvit şi azi dorm somnul veşnic. De ce s'au temut nu au scăpat.

Deci propunerea mea este *să credm un fond, noi preoţii sălăgeni*, cu permisiunea guvernului diecesan, şi cu învoirea senatului bisericesc să contribuim şi din a bisericei şi să facem din când în când şi colecte în popor pe seama acestui fond, ale cărui interese *să fie menite de stipendii* la început mai modeste, mai târzîu mai bune, pe seama în prima linie a *orfanilor de preoţi*, cari produc succes şi numai îndestulitor, apoi a *fiilor de preoţi săraci.* Acest fond are avantagiul, că e de binefacere şi pe cei contribuenţi îi jigneşte mai puţin inerţia acelor, cari nu vor contribuì şi are avantagiul, că fructele le vom culege şi noi înfiinţătorii, familiile noastre. Şi ar avè rost şi atunci, dacă dreptele noastre postulate vor fi satisfăcute din fondurile catolice prin congruarea noastră, ba la cas de congruare putând jertfì şi mai mult se va putè mărì şi mai repede şi va putè aduce roade binefăcătoare şi mai îmbelşugate. Şi îngrijirea pentru familia noastră preoţească şi la cas de congruare tot va rămânè în vieaţă, că congruarea nu va fi împreunată cu pensionare.

Să punem, că anual numai 5000 cor. s'ar aduna din contribuiri statutare; această sumă depusă la băncile române din Sălagiu, din considerarea scopului măreţ ar fructifica cu 6%, — eată în anul al doilea interesele de 300 cor. ar putè servì de stipendiu, nu-'i vorbă modest, la 3 copîi orfani preoţeşti, în al treilea an ar fi ajutoraţi 6 copîi şi aşa mai departe.

S'ar putè face petreceri şi altele în scopul acesta umanitar. Apoi eu cred, că ar contribuì pe seama fondului acestuia acei mireni, cari sînt din părinţi preoţi şi cari s'au crescut la umbra binefăcătoare şi ocrotitoare a preoţilor. Cred, că pe seama acestui fond s'ar face şi donaţiuni din partea preoţilor cu stare, cari n'au copîi ori dela cari 'i-a răpit moartea. Cununile eterne ale celor decedaţi s'ar putè răscumpăra contribuind pe seama acestui fond şi ar putè contribuì anual ceva sumă şi fondurile diecesane.

Noi preoţii — aşa cred — am contribuì bucuros, aducându-ne aminte, că la cas de nefericire, pruncii nostri ar fi crescuţi de fondul acesta şi nu peste mult ar putè fi ajutoraţi şi copîii preoţilor celor săraci.

Mai târzîu s'ar putè înfiinţa un internat în Gherla, în Şimleu, ori în Zelau, unde cu acest debut s'ar putè înfiinţa şi parochia gr.-cat. română. Prefectul internatului, preot celib ori văduv, ar putè fi şi preotul Zelahului, capela internatului biserică pentru poporul destul de număros şi ameninţat cu trecere la reformaţi. Lucruri mari, dar' după modesta mea părere, *realisabile* cu încetul.

Încheiu, Il. dle, cu rugarea să binevoiţi a lua la desbatere în comisia respectivă modesta mea propunere, ear' pe fraţii preoţi rog să-'şi dee şi ei părerile în chestia aceasta momentoasă.

Demetriu Cionca,
preot gr.-cat. român.

„Asociaţiunea" în Sibiiu.

Dela comitetul aranjator al festivităţilor împreunate cu adunarea generală a »Asociaţiunii« primim următoarele informaţiuni:

I.

Vineri, în 20 Septemvrie a. c., la orele 8 seara va avè loc o convenire de bineventare în restaurantul dela »*Gesellschaftshaus*«. *Cină à la carte*, musica lui Braşovean.

Sâmbătă, în 21 Septemvrie a. c. la orele 11 înainte de ameazi se va ţinè *prima şedinţă a adunării generale* în sala comitatului.

La 1 oră *prânz comun* à la carte în »Gesellschaftshaus«.

La orele 3 după ameazi *şedinţă literară* în sala festivă a internatului »Asociaţiunii«, strada Morii nr. 8.

La orele 8 seara *petrecere* cu concert militar, *tombolă* şi dans în »Gesellschaftshaus«. Damele sînt rugate a se presenta în toalete simple de vară. Biletul de întrare pentru o persoană 2 cor.

Duminecă, în 21 Septemvrie a. c., la orele 10 înainte de ameazi *a doua şedinţă a adunării generale.*

La orele 2 după ameazi *banchet* în »Gesellschaftshaus«. Tacâmul de persoană cor. 5.—. Se vor rostì numai toaste oficiale.

La orele 4 după ameazi *petrecere poporală* cu premiare de costume femeieşti şi distribuire de cărţi poporale în grădina dela »Gesellschaftshaus«. Musica din Bratei. Biletul de întrare (pentru publicul necostumat) de persoană cor. 1.—.

La orele 8 seara *concert* în »Gesellschaftshaus« dat de corul »Reuniunii« române de musică din Sibiiu«. Biletul de întrare: Scaun în rîndul 1—5 cor. 4.—, în rîndul 6—10 cor. 3.—, în celelalte cor. 2.—, întrarea în parchet cor. 2.—, galeria cor. 1.—.

Luni, în 22 Septemvrie a. c. escursiune la Rîmnic şi Călimăneşti. Programul detailat se va publica în broşuri separate, cari se vor distribuì prin biroul comitetului aranjator.

II.

Pentru aranjarea festivităţilor împreunate cu adunarea generală a »Asociaţiunii«, convocată la Sibiiu pe 21 şi 22 Septemvrie n. 1901, s'a instituit un comitet aranjator, care se compune din următoarele secţiuni:

I. Biroul central.

II. Secţiunea de încortelare (bandă albă).

III. Secţiunea petrecerii cu tombolă şi dans (bandă roşie).

IV. Secţiunea petrecerii poporale (bandă albastră).

---

19. »Repriviri asupra trecutului »Asociaţiunii«, de Ioan Câmpian.

20. »Problema şcoalei poporale în present şi viitor«, de Georgiu Manoilă.

21. »Tratat economic«, de V. Saltalechi.

22. »Educaţia socială«, de Teodor Petrişor.

23. »Causele sărăciei poporului român şi mijloacele pentru delăturarea lor«, de G. Tătar.

24. »Despre însoţiri în genere«, de Ioachim Muntean.

25. »Despre unele căi, cari duc la bunăstarea poporului«, de Dumitru Mosora.

26. »Despre hrana sufletească (bibliotecile poporale)«, de Romul Simu.

27. »Luxul la poporul român şi urmările lui«, de Vasilie Răduleţ.

28. »Insemnătatea meseriilor«, de Vasilie Suciu.

29. »Invăţături şi fabule«, de Paul Rotariu.

30. »Despre însemnătatea bibliotecilor poporale«, de Dr. Val. Moldovan.

31. »Despre poesia poporală română«, de Gerasim Vana.

32. »Ceva din istoria chinezatelor române«, de Dr. Victor Onişor.

33. »Despre credinţele deşerte şi urmările lor stricăcioase« de Adam Băsărabă.

Mai remarcăm, că în unele despărţăminte s'au împărţit între popor cărţi de cuprius poporal, s'au distribuit premii la ţărani şi ţărance, îndeosebi pentru costumele lor — s'au votat premii pentru disertaţiile cele mai bune, pentru cultivarea pomăritului şi a legumăritului, s'au prenumărat în mai multe esemplare gazetele scrise pentru popor, în câteva despărţăminte s'a decis conferirea de ajutoare la învăţăcei de meserîi; despărţământul »Blaj« a premiat şi a tipărit în broşură »Higiena sau cartea sănătăţii« de Dr. Stefan Erdély; despărţământul »Timişoara« a votat câteva ajutoare pentru şcoalele lipsite, de asemenea şi desp. »Abrud-Câmpeni«.

§-lui 39 lit. *g)* din Regulamentul pentru despărţăminte au satisfăcut, înaintând raport anual, domnii directori ai despărţămintelor: Abrud-Câmpeni Agnita, Beiuş, Bistriţa, Bocşa, Braşov, Cluj, Comloş-S.-Micläuş, Dej, Haţeg, Ludoş, Mociu, Năsăud, Orăştie, Oraviţa, Oşorheiu, Sătmar, Sălişte, Sibiiu, Sighişoara, şi Timişoara.

Din datele, ce ne-au sosit până la încheierea acestui raport, constatăm, că despărţămintele »Asociaţiunii« au 42 agenturi comunale şi 54 biblioteci poporale (mai multe ambulante).

Nu putem încheia acest capitol fără a releva o împrejurare, ce ne dă speranţe cu privire la o activitate mai intensivă a despărţămintelor. E fapt, că adunările generale din ultimii ani toate au avut un splendid resultat, atât din punctul de vedere material cât şi mai cu seamă moral. Meritul revine despărţămintelor, conducătorilor acestora, cari au aranjat festivităţi culturale, ce pentru ani de-a rîndul vor forma o plăcută, amintire în acele părţi, şi au ştiut să provoace adevărat entusiasm pentru scopurile »Asociaţiunii«. (Va urma.)

V. Secţiunea cercului, şi

VI. Secţiunea escursiunii (bandŏ galbină).

Acest comitet va funcţiona până la 20 Septemvrie în biroul »Asociaţiunii« (strada Morii nr. 8), unde se vor adresa toate scrisorile, ear' în zilele 20, 21 şi 22 Septemvrie în o cameră a hotelului »Împĕratul Romanilor«.

Comitetul aranjator numai în acel cas îşi va putè îndeplinì agendele cu esactitatea şi punctualitatea recerută, dacă publicul care va participa la adunarea generală, îşi va anunţa la timp sosirea. Din această causă s'au luat următoarele dispoziţiuni:

1. Bilete de călĕtorie cu preţ redus (valabile dela 15—30 Septemvrie pentru trenuri accelerate, de persoane şi mixte) se vor libera numai până la 18 Septemvrie.

2. Camere la hotel (ori cuartir gratuit în case particulare) se vor reserva numai pentru participanţi, cari îşi vor anunţa sosirea cel mult până la 18 Septemvrie (dimineaţa). După acest termin comitetul nu mai primeşte nici un angajament cu privire la încortelarea oaspeţilor.

3. Bilete pentru banchet (à cor. 5.—) se vor vinde numai până la 21 Septemvrie la ameazi, ca restauratorul sĕ se poată pregătì amĕsurat numĕrului participanţilor.

4. Înscrieri pentru escursiune se vor primì numai până la 21 Septemvrie seara, ca comitetul sĕ poată îngrijì la timp de vagoanele şi pasaporturile recerute. (Preţul unui bilet, mers şi întors, se va stabilì după numĕrul participanţilor, şi va costa aproximativ 5 cor.)

Biletele pentru petrecerea cu tombolă din 21 Septemvrie (à cor. 2.—), pentru petrecerea poporală (à cor. 1.—) şi pentru concert (22 Sept.) se vor vinde atât în biroul comitetului cât şi la locul de întrare.

Taxa de înscriere pentru acoperirea cheltuelilor de postă, tipărituri, etc. şi pentru emblema de membru face cor. 1.— de persoană şi este a se trimite (eventual în mărci postale) deodată cu srisoarea de anunţare. Înscrieri ce vor întra fără această taxă, nu se vor lua cn considerare.

Programul detailat al festivităţilor şi şedinţelor se va împărţi la sosirea publicului.

Comitetul aranjator.

III.

La cunoştinţa membrilor esterni ai comitetului pentru petrecerea poporală, ce se va aranja în 22 Septemvrie a. c. se aduc următoarele:

1. Comitetul petrecerii poporale s'a întregit prin domnii Nicolau Căldărea, Nicolau Munthiu, Victor Păcală, Candid Popa, Petru Tincu şi Lazar Tritean, ca membri interni.

2. Domnii membri esterni ai comitetului sûnt rugaţi, ca în ziua petrecerii sĕ conducă înşişi poporul în grădina dela »Gesellschaftshaus«. E de dorit, ca poporul participant sĕ se adune cel mai târziu la 2 ore după ameazi, de oare-ce va trebuì mai întâiu aşezat în grupă după ţinuturi pentru fotografare.

3. Poporul participant, care se va presenta sub conducerea unui membru intern sau estern al comitetului, are întrare liberă. Celalalt public însĕ va avè sĕ solvească 1 cor. pentru acoperirea speselor împreunate cu aranjarea petrecerii poporale.

4. După fotografare vor urma dansuri naţionale, apoi premiarea costumelor femeieşti celor mai originale. Se vor *distribuì 15 premii în aur:* anumit: 1 premiu de 40 cor.; 2 premii de câte 20 cor.; 12 premii de câte 10 cor. Toate premiile se vor oferì în câte un medalion de argint în valoare de 10 cor. In urmare valoarea tuturor premiilor e de 350 coroane.

Premiarea se va face prin votare. Fiecare bilet de întrare dă drept la un vot.

5. In tot timpul petrecerii poporale o musică va esecuta cântări naţionale.

6. Membri comitetului, interni şi esterni, vor primì un insigniu (pantlică albastră la braţul stâng). Ei vor avè sĕ îngrijească de susţinerea ordinei în decursul petrecerii poporale şi după aceasta.

Comitetul aranjator. Secţiunea petrecerii poporale:

Dr. Leméný. ***Dr. Beu.***

Cronica zilei.

Sibiiu, 17 Sept. n. 1901.

Intrunirea funcţionarilor de bănci. In urma unei informaţii am scris şi noi despre acţiunea ce au pornit-o funcţionarii băncilor române, în vederea formării unei reuniuni. Apelul ce s'a trimis tuturor funcţionarilor de bănci a avut resultat favorabil. S'a hotărît convocarea întrunirii la Cluj, pe ziua de 18 l. c. Scopul acestei întruniri este de-a discuta asupra mijloacelor mai nimerite, pentru promovarea intereselor funcţionarilor, ca acestia presentându-se ca o corporaţiune solidară sĕ poată lucra mai cu succes pe terenul economiei naţionale. Se va discuta şi chestiunea asigurării viitorului funcţionarilor (crearea unui fond de pensii). Desideratele vor fi cuprinse într'un memorand, care se va înainta congresului delegaţilor (directorilor) ce se va ţinè în ziua de 20 Septemvrie.

*

Viriliştii români din com. Albeiinferioare pe anul 1902 sûnt următorii: Teodor Covrig 14.767 cor. 56 bani, Dr. Victor Mihályi 6200.17, Petru Paul 2580.82, Ioan Cirlea 1732.93, Ioan M. Moldovan 1625.22, Petru Fizeşan 1207, Publiu Rozor 924.86, Dr. Alexandru Pop 919.71, Dr. Aug. Dumitrean 874.59, Nic. Trifan 768.16, Mihaiu Cirlea 712, Iosif Muntean 643.67, Ioan Rusan 616.14, Ioachim Totoian 605.26, Dr. Laurenţiu Pop 577.56, Samuil Crăciun 563.96, Iuliu Moldovan 545.44, Ignaţiu Chirilă 527.14, Ioan Nastea sen. 471.52, George Vancea 457,10, Dr. Ioan Marciac 456.50, George Ivaşcu 455.96, Ioan Drăgan 446.23, Artimon Blăşian 442.56, Moise Meteş 423.28, Avram Grecu 422.95, Francisc Botean 412.21, Silviu Nestor 404,60, Iosif Cirlea 394.42, Teofil Faur 391.17, Constantin Colbasi 385.16, Ioan Bitea 378.48 şi Silviu Lazar 368.08.

*

Al 11-lea! Zilele acestea s'a solvit din partea *„Reuniunii române de înmormêntare din Sibiiu“* economului *Ioan Florea* din Sibiiu ajutorul statutar pentru decedata sa soţie *Maria Florea n. Boariu*, fost membru al numitei reuniuni. Acesta este al 11-lea cas de moarte în sînul reuniunii.

*

La fondul de 20 bani întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu« pentru acuirarea unei case cu hală de vênzare pe seama meseriaşilor români din Sibiiu au contribuit următorii: Savu Ilie, paroch, pentru sine, pentru soţia sa presbitera Ana şi copîi sei Emilia, Maria, Iosif şi Natalia Savu (Ciora, prot. S.-Sebeş) 2 cor.; Macedon Grecu, paroch, pentru sine, pentru soţia sa Otilia şi pentru părinţii sei Macedon şi Eufrosina (Hundrubech) 2 cor.; Ioan Ban, paroch în Iernea-săsească şi Magdalena Ban, dela ambi 50 bani; George Rĕu, paroch, Ludoş 20 bani; Isidor Grindean, măiestru cismar (Sibiiu) 1 cor.

*

Durerea mamii. Soţia negustorului sas din Braşov, Karl *Essigmann*, nu a putut suporta durerea ce 'i-a causat moartea alor trei băieţi ce 'i-a avut şi s'a sinucis. Nu are leac în lume durerea mamii.

*

Pe lângă oala cu „leves“. Am dat şi noi ştirea, că secretarul ministerial *Kármán Lajos* s'a sinucis din causa ruinii stării lui materiale, pricinuită în urma relaţiilor de amor ce a avut cu o actriţă cochetă dela teatrul maghiar din Budapesta. Omul acesta care ducea o vieaţă aşa destrăbălată, în etate de abia 34 de ani a ajuns la demnitatea de secretar ministerial. Şi aşa se întêmplă cu toţi traşi-împinşii de obârşie maghiară şi jidano-maghiară, cari afară de »limba statului« nu posed nici o limbă din ţeară şi al căror merit constă în aceea, că au o cultură cu mult mai inferioară decât fiii naţionalităţilor, cari se dedică carierelor statului. Aceşti din urmă pe lângă limba aşa zisă oficioasă mai posed şi o mulţime de limbi culte şi totuşi trebue sĕ munceascĕ o vieaţă întreagă, ca sĕ avanseze până la sărăcăciosul post de notar ori subjude regesc. Şi chiar şi în poziţia aceasta, sub părinteasca oblăduire a poporului pintenat, sûnt şicanaţi în chip şi fel, spionaţi şi bănuiţi fără escepţie şi ca nu cumva sĕ »conspireze contra statului«, dacă rĕmân în contact cu massa poporului lor, puţinii funcţionari eşiţi din sînul naţionalităţilor sûnt transferaţi în cuiburi ungureşti, unde în mare parte duc o vieaţă plină de lipsuri. In schimb patrioţii botezaţi şi nebotezaţi se adună pe lângă oala cu »leves«, îşi cultivă stomachul trăgênd lefuri grase plătite din sudoarea popoarelor nemaghiare, cari numai datorinţe, dar' drepturi nu au în ţeara asta nefericită.

*

Rectificare. La cronica de ieri cu titlul: *Sfinţire de biserică* s'a făcut o greşeală, şi anume: nu este Galaţul de lângă Făgăraş, ci Galaţul din tractul Bistriţei.

*

Bucurie familiară în familia Lónyay. Archiducesa Stefania, măritată contesa Lónyay este în ajunul unui eveniment îmbucurător familiar. Contesa s'a retras până după naştere în castelul din Austerlitz.

*

Esamenele candidaţilor de învĕţători. Consistorul archidiecesan a conces un termin estraordinar de esamene de cualificaţiune pe 28 Dec. a. c.

La aceste esamene sûnt de a se observa întru toate dispoziţiunile din regulamentul pentru facerea esamenului de cualificaţiune învĕţătorească la institutul pedagogic al archidiecesei gr.-or. române din Transilvania.

Se observă că la acest termin pot face esamen de emendare şi acei candidaţi, cari au fost respinşi din 1 sau 2 obiecte la esamenul din Iunie a. c.

Cererile pentru admitere la esamenul acesta, instruite cu toate documentele recerute şi în original acluse, au sĕ fie înaintate până inclusive 30 Noemvrie a. c. st. v..

*

Pământ din patrie. Abia mai află popor, care sĕ-'şi iubească patria ca Chinezul. Ori-unde îl va arunca soarta pe Chinez, ţine cu sfinţenie ca zilele din urmă ale vieţii sĕ le petreacă acasă în patrie. Dacă cu toate aceste se întêmplă sĕ moară — neprevĕzut — în altă ţeară, familia îl transportă acasă, cu jertfe cât de mari, ca somnul etern sĕ-'l doarmă în pământul patriei din secularul cimiter familiar. Iubirea aceasta de patrie şi al ei pământ, ne-o dovedeşte — precum scriu foile din Berlin — pe deplin aceea, că membrii din suita prinţului *Ciun*, au adus cu ei sicrie pline cu pământ din China; ţinênd cont de casul când unul din ei ar rĕposa pe drum în Europa.

*

Soţia unui ataşat — actriţă. Teatrul *Wallace* din New-York are o sensaţie. Soţia ataşatului german la Peking, baronesa *Mumm-Schwartzenstein* s'a divorţat pe bărbat şi s'a făcut actriţă. Sub pseudonimul *Maude Rosewelt* a şi păşit deja pe scenă. Fosta baronesă Schwartzenstein, actuală Miss *Rosewelt* e din familie distinsă. S'a măritat în 1898.

*

Ucigaş concediat din temniţă pe cuvêntul de onoare. În *Belleville*, lângă Michigan City (Indiana) de scurt timp a fost osândit la temniţă pe vieaţă locuitorul William Hinshaw, fiindcă a ucis pe soţia sa. Zilele acestea guvernul statului Indiana a dat ordin, ca ucigaşul în schimbul cuvêntului de onoare sĕ fie concediat pe zece zile, ca sĕ cerceteze pe părinţii sei morboşi. Curioasă justiţie, nu-'i vorbă. Asta numai în America se poate întêmpla.

*

Jidanii şi anarchismul. In Londra trăesc la vre-o 1500 de anarchişti, între cari două treimi sûnt Jidani. Peste tot s'a constatat, că în toate centrele anarchiştilor o parte însemnată a lor e compusă din fiii lui Israil.

*

Vestitul cioban Cârţan zilele acestea a dat bună ziua pe la redacţia noastră. După-ce 'i-am îndesat traista cu tot felul de ziare, a plecat acasă, ca sĕ studieze constelaţia politică a Europei.

*

Învitare. »Reuniunea de cântări a plugarilor români din Hodoş« aranjează din incidentul chramului sfintei biserici la 8/21 Septemvrie a. c., în curtea bisericei concert împreunat cu petrecere de joc. Venitul curat e destinat fondului reuniunii.

*

O decisiune a congresului de pace. Congresul de pace 'şi-a ţinut zilele aceste şedinţele în *Glasgow*. In decursul acestor şedinţe a adus următoarea decisiune:

»De oare-ce conferenţa de pace din Haga a recomandat patru modalităţi pentru încunjurarea rĕsboiului, congresul decide, că acel stat care după ofertul adversarului nu voeşte sĕ recurgă la nici unul din acele puncte, îşi perde dreptul de-a se numĕra în şirul statelor civilisate«.

Dacă şi statele s'ar cugeta aşa blând, ce puţin lucru ar avè congresul de pace.

*

Ştiri mĕrunte. Strindberg, renumitul dramaturg svedez, a scris o nouă dramă cu titlul: »Jocul morţii«. Se va representa în Copenhaga.

— Contele Lochis a vêndut cello de curênd rĕposatului Alfredo Piatti, bancarului Robert Mendelsohn diu Berlin, cu 80 mii de coroane.

— Uphues, sculptor din Berlin este încredinţat cu facerea statuei împĕrătesei lui Friedrieh. Statua se va ridica în parcul orăşenesc din Hamburg, faţă în faţă cu statua împĕratului Friedrich.

— După o foaie din Viena, Împĕratul a ordonat restaurarea castelului din Hetzendorf, în apropierea Burgului. După restaurare îl face cadou contesei Lónyai.

— În Almorozo (Spania) populaţia s'a rĕsculat contra gendarmilor. Gendarmii au fost nevoiţi sĕ se retragă la casa sfatului.

Din public.*)

Pentru meseriaşii nostri.

Îmi iau voe, a aduce la cunoştinţă publică, că la apelul subsemnatului, adresat meseriaşilor nostri în causa posturilor de măiestri la şcoalele de meserîi din România, 'şi-au înaintat cereri 32 meseriaşi, din cari 10 fauri, 8 cojocari, 3 rotari, 2 curelari, 2 lemnari, 2 pălărieri, 1 fr ângher, 1 olar, 1 lăcătar, 1 ciobotar şi 1 ţesĕtoare.

Cererile însoţite de buletinele de înscriere, le-am espedat cu data de astăzi domnului *George Hazu, inspector al învĕţământului industrial, în Bucureşti, strada Dionisie 19.* Cei interesaţi sûnt rugaţi ca în această afacere sĕ se adreseze de-a dreptul acum amintitului inspector industrial sau adresându-'mi-se mie sĕ binevoiască a alătura la scrisorile lor cel puţin câte o marcă postală de 10 bani.

Sibiiu, 15 Septemvrie n. 1901.

Victor Tordăşianu,
președintul »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacţiunea nu e responsabilă.

Bibliografie.

„Enciclopedia Română“, publicată din însărcinarea şi sub auspiciile »Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român«, de Dr. C. Diaconovich, primsecretarul »Asociaţiunii«.

Din această folositoare publicaţiune a apărut fasc. XXIII., care cuprinde cuvintele Manlius—Mira, laolaltă aproape 1300 articole, între cari un bogat material istoric şi biografic de interes deosebit pentru Români; amintim titlii: Manolescu, Manu, Maniu, Marcovici, Marghiloman, Marian, Marienescu, Marin, Mârzescu, Massim, Mateiu Corvinul, Mavrogheni, Mateescu, Maxim, Meissner, Melchisedec, Meţianu, Micle, Mihăilescu, Mihail, Mihalcea, Mihályi, Mihnea, Millo, Mincu, Minovici, etc., apoi din istoria universală: Maria Teresia, Martinovici, Martinuzzi, Medo-Perşi, Menumorut, Migraţiunea popoarelor, etc. Dintre celelalte scrieri mai mari şi importante, remarcăm: o valoroasă serie de articole de medicină, igienă şi balneologie, lucrate de Dr. I. Felix (Masagiu, Maternitatea, Medicina, Miasma, etc.), E. Felix (Melancolia), Imerwol (Meninge, Mĕduva) şi Dr. Vuia (Marienbad, Melencze, Meran, etc.); numĕroase articole din botanică de Panţu, Radian şi Procopovici, din mineralogie de Mrazek (Marmora) şi Murgoci (Metamorfosa rocelor), din zoologie de Dr. N. Leon (Metamorfosa, Mimetism, etc.), Moisil şi Popescu-Voiteşti, din chimie de Minovici (Mercuriu, etc.), din filosofie de Dragomirescu (Materialism, Metafisica, Mill, etc.), Pletos şi Nigrim, din mitologie de At. M. Marienescu (Marş, Mercur, Minerva etc.), din istoria bisericească de Dr. Bunea, Dr. Radu (Marianapolis) şi C. Auner (Milcovia, Metoc, Melchisedec, etc.), diferite notiţe din literatură şi artă de D. Evolcean, M. Străjan şi N. Petraşcu, din musică de T. Cerne (Melodia, Mendelssohn Menestrel, Meyerbeer, etc.), şi în fine articolele: Meglena de G. Weigand, Maramureş de T. Bud, Mars (planeta) de Otescu, Marina de Bălescu, etc. Articolele istorice înşirate mai sus în cea mai mare parte sûnt lucrate de D. Onciul, I. S. Floru şi Th. A. Aguletti.

Această spicuire dintre titlii unui singur fascicol încă arată bogăţia materialului cuprins în această publicaţiune, precum şi forţele mari şi distinse ce s'au angajat la realisarea ei. Fiind tipărite până acum trei din patru părţi ale dicţionarului, putem spera că în scurt timp va fi pe deplin terminat şi va face publicului cetitor român bune servicii pentru popularisarea ştiinţelor şi lăţirea cunoştinţelor folositoare.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiiu (deposit general pentru România: E. Storck, Bucureşti) şi se primesc numai pentru publicaţiunea întreagă. Preţul de prenumĕrare pentru un tom broşurat cor. 20 —, legat cor. 23.20 (în România: lei 25. —, resp. 28.50).

*

Poesii de Maria Cunţan. Orăştie, 1901.

*

Dicţionar mitologic, de canonicul Gavril Pop, a apărut fascicolul al II-lea.

*

„Băncile de emisiune şi circulaţiune monetară, în special Banca naţională română«, de A. D. Damianof. — Bucureşti, editura »Nouei Reviste Române«. Preţul 1 leu 50 bani.

*

„Suntem o ţeară săracă sau bogată din punct de vedere economic?“ de V. S. Moga, Bucureşti. Institutul de arte grafice »Eminescu«. 1901. Preţul 50 bai.

*

„Cultura cânepii şi a inului“, de V. S. Moga. Bucureşti, 1901.

*

Dl *Ioan Băilă*, autorul broşurei »Epigrame« a edat un volum de poesii cu titlul: »*Pe sub arini*«. De vênzare la librăria Krafft, preţul 1 cor.

*

Stilistica practică sau regule şi esemple pentru tot felul de epistole, petiţiuni, acte şi documente de *I. F. Negruţiu*. Ed. III. Sibiiu. Tip. W. Krafft. Preţul 80 bani.

Ceea-ce ridică îndeosebi valoarea manualului sûnt împărţirea metodică, priceperea de dascăl încărunţit în munca pe terenul acesta dovedită cu acest prilegiu şi esemplele luate tot din scriitorii nostri de seamă. Cartea are aprobarea ministerială şi e întrodusă la toate gimnasiile noastre, o nouă dovadă, că apariţia ei a satisfăcut dela început o necesitate adânc simţită.

*

Scrisori către plugari, de *Constantin Sandu*, diplomat al şcoalei de agricultură dela Herăstrău.

Este o broşură a bibliotecii poporale a administraţiei domeniului coroanei. Administraţiunea domeniului coroanei a edat până acum 19 broşuri pentru ţĕrani, de cuprins mai cu seamă economic. »Scrisori către plugari« este broşura sau cărticica a XIX-a şi e împodobită cu portretele MM. LL. Regele şi Regina şi cu mai multe ilustraţii în text.

Cărticica cuprinde mai multe capitole economice, instructive, d. e. Pluguri. — Arături. — Grape. — Sĕmĕnatul. — Despre fênaţe etc., scrise toate în limbaj uşor, poporal.

*

Prăsirea pomilor, prepararea şi păstrarea poamelor, de *Nicolau Albani*, învĕţător dirig. domenial în Sâmbăta-inferioară, com. Făgăraş.

Îmbucurătoarea propagandă, ce se face de un şir de ani pentru lăţirea pomăritului atât de rentabil la noi, e de a se mulţumì în prima linie acelei pleiade de învĕţători harnici — nu prea mulţi până acum— care prin vorbă şi faptă s'au făcut apostolii lui. În fruntea acestora trebue pus dl Nicolae Albani, care în decurs de 16 ani, pe lângă multele conferenţe pomologice ţinute prin comunele comitatului Făgăraş, a distribuit parte din propria-'i grădină şcolară, parte mijlocind dela pepinieriile statului la 20.000 pomi. In cărticica de faţă, înzestrată cu multe şi frumoase ilustraţiuni, 'şi-a depus rodul esperienţelor sale făcute într'un şir lung de ani pe terenul pomăritului. Într'un limbaj poporal descopere într'un mod firesc tainele pomăritului, începênd cu câştigarea seminţei, cultura pădureţilor, altoitul şi terminând cu cultura altoilor şi arĕtarea mijloacelor, cari sĕ ne ajute a valorisa cât mai bine poamele.

Cartea, şi ca esterior foarte plăcută se poate procura cu preţul de 30 cr. (60 bani + 6 bani porto) dela autor sau dela »Tipografia«, societate pe acţii în Sibiiu.

*

Vorbe înţelepte. Maxime şi reflecţiunidin literatura universală, culese de *Aurel C. Popovici*, Bucureşti. Editura institutului de arte grafice şi editură »Minerva«. 1900.

Este o bogată colecţie de maxime, adunate cu multă sîrguinţă şi pricepere de vrednicul nostru compatriot Aurel C. Popovici. Cartea are format 8-av mic, portativ şi 316 pag. cuprinzênd la 1300 de maxime şi sentenţe, tot atâtea perle preţioase ale cugetării celor mai renumiţi scriitori şi bărbaţi de valoare ai tuturor popoarelor. Preţul este 1 leu 50 bani.

Sosiţi în Sibiiu.

La 16 Septemvrie n. 1901.

Hotel *»Împĕratul Romanilor«*: Mihălţanu, colonel-auditor, Dieves, oficial, Bauer, Reng, Menkes, Unterberger, Katz, Fuhrmann, Elger, Feiner, Müller, Schuhmacher, comercianţi, din Viena; Amant, căpitan-auditor din Cluj; Zeyk, deputat dietal din Diod; Tiedemann cu soţia, jurnalist din Londra; Réthy, inspector şcolar din Deva; Dr. Bochkolb, vicenotar comit. din Sepşi-S.-Georgiu; Mestiic, Löwi cu soţia, Moravetz, Kerényi, Walter, comercianţi, Aczél, redactor, Brody, advocat, Veszely, inspector, diu Budapesta; Nagy, proprietar din Zam, Soiu, preot din Braşov; Bretter, comerciant din Blaj.

Hotel *»Neurihrer«*: Baron Wildberg, proprietar din M.-Gorbó; Nicolau, proprietăreasă din Craiova; Petrescu, locotenent, Stănescu, sublocotenent, din Rîmnic, Cordina, comerciant din Cluj.

Hotel *»Meltzer«*: I. Ionescu, A. Ionescu, ingineri din Câneni; Piso din Hondol, Albrecht din Braşov, Urban din Kollat, Schneider din Odorheiul-sĕcuiesc, comercianţi; Iacobescu cu soţia, oficial din Piteşti; Adlef, fabricant de piele din Sighişoara; Péterffy, jude de tablă din Murĕş-Osorheiu; Janka, protopretor din Nocrichiu; Röthel cu soţia, profesor din Sebeşul-săsesc; Dr. Popp advocat din Mediaş; Sêrbu, învĕţător, Micu, notar, din Poiana; Veres, preot din Papolţi; Leist, sublocotenent din Abrud; contele Klebesberg cu familia, oficial de trib. din Alba-Iulia; Murĕşan cu fiica, privatier din Murĕş-Oşorheiu.

Hotel *»Mihaiu«*: Giandano cu soţia, inginer din România; Bussek, voiajor din Wadovice; Susana Hienning din Bolcaciu; Nicolaiu, comerciant din Craiova; Alexandru, oficial din Turnu-Severin.

Pentru redacţie şi editură responsabil: **Andreiu Balteş.**
Proprietar: Pentru »Tipoprafia«, societate pe acţiuni: **Iosif Marschall.**

Academia comecrială din Graz.

Institut public de învĕţămênt de rangul unei şcoli medii superioare, ai cărei absolvenţi se bucură de favorul serviciului ca voluntar pe un an, stă direct sub înaltul minister de instrucţiune publică şi e subvenţionat de stat.

În 17 Septemvrie a. c. începe al 39-lea an şcolastic. Se primesc absolvenţ de şcolile medii inferioare şi de alte şcoli echivalente, precum şi absolvenţi de şcolile civile (aceasta după prestarea unui esamen de primire). Elevii de present şi aceia cari intră în 1901 în primul curs pot absolva institutul **în trei ani.** Pe lângă academie sĕ află şi o **clasă pregătitoare** pentru concurenţi mai puţin cualificaţi şi pentru aceia cari nu posed pe deplin limba germană. Aceasta însĕ se va alipì dela 1901/1902 începênd de organisaţiunea cea nouă cu 4 clase, cari se acceptează din causa ca atât părinţii cât şi elevii sĕ se poată bucura de toate favorurile cari le vor oferì de aici înainte institutele cu patru clase.

În legătură cu academia este **un curs de uu an pentru abiturienţi** (începutul la 5 Oct.) în care se primesc absolvenţii de şcolile medii superioare şi alte şcoli echivalente, cari doresc a se dedica întreprinderilor comerciale sau industriale sau cari doresc ca în decursul studiului universitar (juriştii) sĕ-'şi îmbogăţească cunoştinţele lor conform recerinţelor moderne.

Mai departe se mai ţin şi **cursuri libere de o jumĕtate de an** pentru domni şi separat pentru dame. (Inceputul la 17 Septemvrie şi 15 Februarie).

Prospecte şi alte informaţiuni, şi referitoarea la adăpostirea elevilor, **trimite directoriatul din Graz, Kaiserfeldgasse 25.**

[217] 8—8 Directorul: **I. Berger.**

„Foaia Poporului",

este cea mai bună şi mai ieftină gazetă poporală.

„Foaia Poporului"

ese în fiecare Duminecă, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-naţional, economic, literar, informativ etc. şi cu ilustraţiuni.

Pentru-ca fiecare ştiutor de carte sĕ poată abona această foaie

„Foaia Poporului"

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumĕtate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia", soc. pe acţiuni, Sibiiu.

Franzbranntwein-ul
lui
BRÁZAY
cel mai rĕspândit
şi mai neescepţionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,
Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 23.

Căderea pĕrului. Franzbranntwein-ul e un mijloc escelent, pentru spălarea pĕrului, căci întăreşte pielea şi rădĕcinile pĕrului, împedecând astfel căderea acestuia. In scopul acesta spălăm pĕrul bine cu el seara înainte de culcare şi dimineaţa după sculare. 228 7—52

Feriţi-vĕ de imitaţiuni.
Fiţi cu atenţiune la marca de apĕrare.
Se capĕtă în ori-ce apotecă şi în celelalte prăvălii.

Cartea Stuparilor săteni

de

Romul Simu, învĕţător.

Cu mai multe ilustraţiuni în text.

Editura şi proprietatea „Reuniunei rom de agricultură din comitatul Sibiiului.

Preţul 70 bani plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărţi folositoare a umplut un gol adânc simţit în literatura stupăritului. Broşura este scrisă pe un fruntaş învĕţător, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuinţă un stupar. Se rocomandă cu deosebire ca premiu pentru şcoalele noastre de tot soiul.

Se vinde la

Librăria W. Krafft.

Anual 29, 30 şi 48 trageri!

Şansa de câştig 69 milioane.

Sistemul cel mai practic de făcut economie! Şansele cele mai mari!

Oferă societatea de efecte de stat

a redacţiei **Mercurul austro-ungar din Budapesta,** Andrassystr. 83 şi 85 (fondată 1852, redacţia specială Viena), unde vĕrsămintele făcute rĕmân neatinse, deoare-e acesti bani sûnt plăsaţi în efecte de-ale statului austro-ungar permise de lege, cu cupoane cari produc dobênzi şi cari se repartisează, sau la cerere se achită după cursul zilei pe deplin

Grupa 150, **calculată numai pentru 50 membri, conţine 190 efecte de-ale statului,** plata 41 luni à lei 6 30. Anual 29 trageri, câştiguri 16 milioane.
Grupa 180, **calculat numai pentru 100 membri, 408 efecte de stat,** plata 46 luni à lei 6 30. Anual 48 trageri, câştiguri 33 milioane.
Grupa 210, **calculat numai pentru 25 membri, 200 efecte de stat,** plata 40 luni à lei 1050. Anual 30 trageri, câştiguri 20 milioane.

Singura combinaţiune de câştig, la care sumele depuse nu sûnt perdute nici-odată.

Următoarele efecte de stat austro-ungare vor fi combinate:

3% Credit fonciar rural imp reg. priv. din Viena.
3% Losuri hipotecare reg. ungare,
3% Cupoane de premii dela losuri hipot.
2% Losuri împrumut sêrbesc, losuri austriace 1864
3% Losuri credit fonciar rural, crucea roşie italiană, Dombau etc. etc.

După acest termin se va face împărţirea averii asociaţiunii. După achitarea **primelor 2 rate,** cari se pot achita şi odată, fiecare participant primeşte un carnet întocmit conform legii, cuprinzênd toate seriile şi numerile efectelor asociaţiei, care-i asigură îndată dreptul de participare la trageri. Şansa de câştig circa 69 milioane. Fiecare los trebne sĕ fie tras la sorţi. Toate tragerile se fac sub controlul guvernelor respective. **„MERCURUL AUSTRO-UNGAR" cu resultatul tragerilor, se trimite gratis.**

Un membru poate participa la mai multe grupe.

Se caută agenţi. — Corespondenţa în limba română. 295 3—4

Descrierea Ardealului.

Cine voeşte sĕ cunoască frumoasa ţeara a *Ardealului*, şi cu deosebire *Munţii-Apuseni*, patria lui **Horia** şi **Ianou**, sĕ cetească scrierile lui **Silvestru Moldovan** anume:

Ţeara-Noastră,

descrierea părţilor sudice ale Transilvaniei şi Valea-Murĕşului, apoi

Zarandul şi Munţii-Apuseni,

Cu 9 ilurtraţiuni şi o şchiţă.

Descrierile sûnt facute în fel de călĕtorie, cu datinele şi porturile Românilor şi cu multe legende despre dealuri, cetăţi, isvoare ş. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (şi 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română", scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descripţie a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a rĕspuns deci prin această publicaţiune unei trebuinţe ce într'adevĕr se simţia la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o meritä.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Cărţi românesti.

În librăria **W. Krafft** din **Sibiiu** se află de vênzare următoarele:

Aluaşiu Gavrilă, Societăţi de cumpĕtare, îndreptar pentru înfiinţarea lor după modelul „Societăţei de cumpĕtare"	cor. 1.—
Articolul de lege XXI. şi XXIII. ex 1886 despre Instrucţiuni şi despre procedura disciplinară	„ —.50
Articolul de lege XXII—1886 Despre comune	„ —.80
Aghiasmatar, cuprinzĕtor de mai multe rinduieli şi rugăciuni trebuincioase creştinilor la deosebite împrejurări din vieaţă (Bucureşti)	„ 4.—
Augier E., Aventuriera, comedie în 4 acte în versuri, tradusă de Ţincu N. şi Moschuna S.	„ 2.—
Barcianu S. P. Dicţionar rom.-germ. şi germ.-rom. revidat şi complectat de Dr. D P. Barcianu. Partea I., română-germână legat 7.60 broşurat	„ 6.—
— Partea II., germână-română legat 9.40 broşurat	„ 7.60
Bariţiu George, Părţi alese din Istoria Transilvaniei pe 200 de ani din urmă, (3 vol.) legat cor. 18.—, broşurat	„ 13.—
Bocancea T., Zile negre, poem.	„ —.60
Boiu Z., Cuvêntări funebrale şi memoriale	„ 3.—
Boló Henry, Tragedia Calvarului, tradusă în românesţe de Membrii societăţei de lectură „Inocenţiu Micu Clain"	„ 2.—
Bocso I. B., Florile inimei, poesii	„ 1.—
Bougaud E., Cartea durerei, tradusă din limba franceză de Iacob Afin Nicolescu	„ 3.—
Brânzeu Nic., Şcoalele din Blaj, studiu istoric	„ 2.—
Brote Dr. A., Însoţirile de credit împreunate cu însoţiri de consum etc., îndreptar practic pentru înfiinţarea şi conducerea acelora, după sistemul F. W. Raiffeisen	„ 1.60
Brote Eugen, Ţinerea vitelor	„ —.24
„ „ Trifoiul	„ —.24
Bunea Dr. A., Din Istoria Românilor. Episc. Ioan Inoc. Klein (1728—1751). laj 900	„ 4.—
Butculescu N. Marin, Religie şi ştiinţă, încercare critică de morală-socială	„ —.75
Cărpinişan N., Monografia comunei Răhău	„ —.50
Cincizeci de istorioare morale pentru băieţi şi băiete de amicul pruncilor F. H. cu 6 chipuri colorate, în legătură frumoasă	„ 1.—
Clemence R., Mandrin, căpitanul banditilor, o novelă interesantă, tradusă de N. Petra-Petrescu	„ 1.—
Coşbuc G., Fire de Tort, versuri	„ 2.50
— Sacontala, traducere liber. după Calidasa	„ 5.—
— Balade şi Idile	„ 3.—
— Rĕsboiul nostru pentru neatîrnare	„ 1.—
— Povestea unei Coroane de oţel	„ 1.50
Costin I., Îndreptar pentru întemeiarea băncilor rurale după sistemul F. W. Raiffeisen	„ 1.20
— Manual de stupărit cu 36 figuri în text	„ 1.30
— Moara din Şişeşti, roman, tom. I.	„ 2.—
Crasescu Vict., Novele şi schiţe. vol. I—IV. à	„ 1.—
Cuntan D., Cântările bisericeşti, broş.	„ 4.—
Dăianu Dr. E., Cronica anului 1848 p. I. (nr. 1—7 Martie—Septemvrie)	„ 3.60
Dante Alighieri, Divina comedie. Infernul, trad. de d-na Maria P. Chiţiu	„ 6.—
— Purgatoriul, trad. de aceeaşi.	„ 7.50
Dem T. G., Cronica din Nürnberg	„ 1.50
Densuşian A., Valea vieţei, cântece şi epigrame	„ 3.—
— Istoria limbei şi literaturei române, Ediţiunea II. broş.	„ 4.50
— Optum, tragedie în 5 acte	„ 1.50
Densuşianu O., Între două lumi, dramă în 3 acte în versuri	„ 2.75
Dobrogeanu-Gherea, Literatură şi ştiinţă, 2 volume à	„ 5.—
Dopp Elia, Comasările, îndreptar practic	„ —.80
Două drame, lectură pentru tinerimea de secsul femeiesc	„ —.40
Două raporturi de prefecti roman din anul 1848	„ —.30
Ionescu-Gion G. I., Încercare asupra istoriei ştiinţelor în trecutul Ţĕrilor române	„ 1.—
Ivan Dr. I., Despre mandatele de plătire	„ —.40
Lăpĕdat D., Esercitiile de stil în şcoala pop.	„ —.30
Laurian şi Massim, Dicţionar al limbei române, 2 vol. compendioase, preţ redus numai	„ 4.—
Dragoşiu Dr. J., Vivia sau biserica din cartacine, narare istorică	„ 2.40
Duică G. B., Savitri, povestire indică din Mahabarata	cor. —.30
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	„ 1.60
Elefterescu Dr. Em., Predice ocasionale şi funebrale, tom. II.	„ 3.50
Esarcu C., Petru Cercel, Documente descop. în Archivele Veneţiei	„ —.80
Georgescu P. M., Literele şi omul de litere în veacul al XIX-lea	„ —.40
Grigorovitza Em., Chipuri şi graiuri din Bucovina	„ 2.—
Grube A. W., Biografii romane, traduse de N. Petra-Petrescu	„ 1.—
Hinţescu I. C., Proverbele Românilor	„ —.60
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulţi preoţi	„ 1.40
Kneipp Sebast., Cură de apă. Testamentul meu şi conferenţe public. inventuri necesare pentru vindecarea boalelor şi conservarea sănĕtăţii 2 vol.	„ 3.—
Lazu G. N., Ultime Raze, Poesii	„ 1.50
Ligouori A. M. de, Pregătire la moarte adecă consideraţiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturora pentru meditare şi preoţilor spre a predica	„ 1.60
Maior, Dr. George, prof. de agricultură. Manual complet de agricultură raţională:	
P. I. Agrologia sau agricultura generală	„ 5.—
„ II. Fitotechnia sau cultura specială a plantelor, dimpreună cu fĕneţele şi păşunele	„ 8.—
„ III. Zootechnia sau cultura vitelor, dimpreună cu nutriţiunea vitelor, industria lăptăriilor şi cunoaşterea lânei	„ 8.—
„ IV. Economia rurală sau organisaţiunea şi administrarea moşiilor mari şi mici, cu 35 figuri	„ 8.—
Mândrescu S. C., Elemente ungureşti în limba română	„ 3 —
Marian S. F. Nunta la Români. Studiu istorico-etnogr. compar.	„ 8.—
— Tradiţiuni poporale române, cuprinzênd: Stefan Vodă şi Sahastrul, Tolpa şi Stefan Vodă, Stefan Vodă, Stefan Tomşa şi Metropolitul Crimca, Feciorul Dediului	„ —.30
Maurier G. du., Trilby, Roman în românesţe de Afin de la Tuscia	„ 2.—
Miculescu G. T., Colectă de recepte din economie, industrie, comerciu şi chemie pentru economi, industriaşi, meseriaşi şi comercianţi	„ 1.—
Mihaiu Traian, Adieri — Poesii	„ 1.—
Mireasa mormêntului sau logodiţii fără voie	„ —.30
Moldovan S., Ţeara Noastră, Descrierea părţilor Ardealului	„ 2.—
— Zarandul şi Munţii-Apuseni	„ 2.—
Moldovan Margareta, Din tainele vieţii, novele şi schiţe	„ 2.—
Muntean M., Legea veterinară şi boalele constagioase	„ —.80
Muntean G. I., Opurile lui Cain Corn, Tacit, traducere	„ 1.60
Murĕşan Dr. Leo, Higiena română	„ 2.—
Murĕşian Dr. S. Iconologia Creştină occidentală şi orientală, cu 32 figuri în text	„ 4.—
Negrescu G. Val. Dr. Despre friguri	„ —.75
Nordau Max, Naţionalitatea, studiu	„ —.40
— Reprivire din Paradoxe socialogice	„ —.40
Niemandz, Instrucţiuni populare despre datorinţe şi drepturi	„ 1.20
Noul Testament cu litere cirile	„ 1.—
Ollanescu C. D., Ad Pisones (Ars Poetica)	„ 2.—
Oraşul Bucureşti cu un plan şi 6 ilustraţiuni. (Articol retipărit din Encicl. rom.)	„ 1.—
Ordonanţe ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII din 1886)	„ —.10
Păcăţian T. V., Libertatea, traducere	„ 2.—
— Principiile politicei (după Dr. F. de Holtzendorff).	„ 4.—
— Flori de toamnă, poesii	„ 2.—
— Scopul în drept I.	„ 8.—
— De pe la noi	„ 2.—
— Judecătoriile cu juraţi	„ —.80
— Buna chiverniseală	„ —.40
Pantu J. C., Liniştea Casei, Roman	cor. 1.20
— Niţă Dragă, Schiţă din Vieaţa unui muncitor	„ —.50
Papiu I. F., Cuvêntări bisericesti tom. I.	„ 2.40
Popa Dr. G., Scrieri şi vorbiri, culese apoi direse	„ 2.—
Prohodul Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Isus Christos	„ 1.—
Ponson de Terrail, Amor şi dincolo de mormênt, novelă tradusă de N. F. Negruţiu	„ —.50
Popovici-Barcianu, Gramatică Germână teoretică practică pentru usul tinerimei române	„ 2.80
Pop Reteganul, Inimioara, adecă floarea poesiei naţionale din cei mai buni scriitori români în usul tinerimii române.	„ —.60
Proncu D. N., Arta de a se însura.	„ 2.50
— Arta de a se mărita.	„ 2.50
Raicu T., Studii Literare, Chestiuni literare istorice, filologice şi artistice.	„ 1.50
Russu V., Din trecutul Silvaniei, Legende, preţ redus numai	„ —.60
Russu-Şirianu I. Moara din vale (8 nuvele)	„ 1.40
Saineanu L. Dicţionar universal al limbei române	„ 7.50
Scene din Vieaţa Militară de N. St...u	„ —.40
Scheffer R., Mizerie Regală I/II. broş.	„ —.80
Secula Iudita n. Truţa, Din vremuri apuse	„ 1.—
Sevastos El. Didia Odorica, Cântece Moldoveneşti (în versuri)	„ 4.—
Severu Axent., Disertaţiune Economică despre bunĕtatea şi foloasele fărinei cernută cu ciurelul şi cu sită rară şi despre zidirea Morilor	„ —.10
Sima, Gr., Isvor de bunăstare sau mai multe sute de îndreptări şi poveţe scurte şi practice din economia de casă, grădinărit, higienă, economia de câmp şi de vite, vierit, conservarea vinului, vinuri de poame, pomărit albinărit şi alte multe terene de deprindere. Ediţ. II.	„ 1.—
Sima Gr. al lui Ion, Ardeleanul glumeţ sau 101 de Anecdote poporale alese pe sprânceană şi întocmite din glumele lui Nenea Stan, ce-'şi ride de toţi.	„ —.60
Simtionu T., Pĕcate Domneşti, novelă orig.	„ —.60
Simu R.. Cartea stuparilor Săteni cu mai multe ilustraţii în text.	„ —.70
— Mongrafia comunei Orlat,	„ —.50
Stamati Ciurea Const. Caleidoscop literar. Fantasii, suveniri şi episoade	„ 3.—
Ştavri Artur. Poesii. 1888—1894	„ 3.—
Stoenescu Th. M. Poesii	„ 1.20
Stoica S., Higiena copilului dela naştere până la al 7-lea an al etăţii.	„ —.30
— Tractatul boalelor acute infectătoare.	„ —.60
Stupariu N., Estras din regulamentul de esercitiu militar şi din regulamentul serviciului	„ .60
Urechiă V. A., Fraţi cu Fraţi Românii la Roma în Octomvrie 1899, Dare de seamă cu 23 ilustraţiuni	„ 3.50
Velceanu Mihail, Meditaţiuni spirituale pentru înaintarea creştinismului adevĕrat şi a cultului d-zeesc de casă	„ 1.—
— Doctrina fericirei ilustrată prin sentinţe filosofice culese din scrierile celor mai celebri filosofi antici şi moderni cu un adaus Colecţiuni de 500 sentinţe filosofice	„ 1.—
— Educaţiunea de şcoală şi acasă, compusă după datele, cunoştinţele şi esperienţele educătorilor celor mai probaţi	„ —.40
— Întêmplarea curioasă, comedie în trei acte, imitată din italieneşte	„ —.40
Verne J, Castelul din Carpaţi, roman din vieaţa poporului românesc din Ardeal, (ediţiunea de lucs broş. cor. 2.40, leg. cor. 4.—)	„ 1.60
Vlăhuţă Al., Dan, roman	„ 2.—
Voniga D., Dor şi Jale. poesii	„ 2.40
Vuia Dr. G., Boalele Venerice	„ —.80
— Higiena poporală cu privire la săteanul român	„ 2.—
Wolf Leon, Fetele Ileanei şi Strigoiul din Bucureşti	„ —.80
Xenopol A. D., Istoria Românilor din Dacia Traiană, 12 volume	„ 12.—

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor **economilor** şi tuturor **primăriile comunale** — a eşit de sub tipar în a doua ediţie îndreptată şi îmbogăţită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului« a îngrijit ca atât limba cât şi forma cărţei acesteia sĕ fie cât se poate de potrivită, pentru-ca **poporul** sĕ poată pe deplin înţelege sfaturile şi îndrumările ce 'i-se dau cu privire la: pasapoarte, târguri de vite, boale lipicioase şi multe alte lucruri folositoare. Cartea se numeşte:

Învĕţătorul Munteanu

împărtăşeşte economilor sei cele mai de lipsă cunoştinţe

despre

LEGEA VETERINARĂ
(Lecuirea vitelor)
şi
BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dînşii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediţia II. revĕzută — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) şi se poate cumpĕra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiiului.

A apărut!

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieţii.

29 de novele şi schiţe.

Preţul 2 cor., plus 10 bani porto.

Se poate procura dela

Librăria W. Krafft.

Bine apreciată de întreagă presa noastră.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.